

Jei VIEŠPATS nestato namų, veltui triūsia tie, kurie juos stato /127,1/

2015 m. liepa Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 7 (156)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

Gražinos Dugytės nuotr.

Atminimo vakaro svečiai. Pirmoje eilėje: iš kairės Vyt. Landsbergis, A. Kašėta, A. Zeltinis, S. Wieghard-Zeltinis, kun. A. Toliatas

KALNAS, ANT KURIO PASTATYTAS MIESTAS

Lektoriaus Vaidoto Ickio pamąstymas pagal eilutes iš Evangelijos pagal Matą 5, 13-16, pasakytas Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje 2015 m. liepos 26 d.

Jau 180 metų meldžiamės šiame pastate. Būta laiko, kai buvome už miesto sienos, o dabar esame pačioje miesto širdyje. Ir labai simboliškai visa tai primena Jėzaus žodžius, jog neįmanoma nuslėpti miesto, kuris pastatytas ant kalno. Galbūt tuometinės valdžios noras iškelti reformatų bažnyčią už miesto sienos ir buvo bandymas nuslėpti miestą, kuris iš tiesų stovėjo ant kalno. Tačiau ką gi simbolizuoja miestas ir ką reiškia miestas ant kalno Jėzaus palyginime? Jėzaus pasakytieji žodžiai padeda suprasti šio palyginimo prasmę – *Jūs – pasaulio šviesa*. Kalnas gali reikšti tik viena – Dievo Žodį, Žodį, kuris tapo kūnu, taigi kalnas, ant kurio pastatytas miestas, yra Jėzaus Kristaus *Evangelija*, ir ji šviečia pasauliui kaip žiburys tamsoje. Miestas yra vieta,

kur žmonės suvažiuoja ir gyvena kartu, būtent gyvenamos vietovės pavadinimas – ar tai būtų kaimas, ar miestas – priklauso nuo žmonių skaičiaus. O tai primena Jėzaus žodžius: *Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų* /Mt 18, 20/. Taigi Jėzus moko, jog neįmanoma nuslėpti žmonių surinkimo ant tvirto pamato – ant Evangelijos žinios. Taigi prieš 180 metų šioje vietoje Dievas pradėjo telkti žmones ant tvirčiausio pamato pasaulyje, kurio neįmanoma nepaisyti.

Tačiau, jei grįžtume į dar anksčiau esančią eilutę, kuria Viešpats kreipiasi į mus, rastume išpėjimą, jog esame tarsi žemės druska, kuri gali netekti sūrumo. O netekusi sūrumo druska niekam netinka, ir belieką ją išberti žmonėms sumindžioti. Turbūt nela-

bai norėtume, jog tai galėtų mums. Tačiau turime pripažinti ir tai, jog nuodėmingam žmogui visuomet trūks sūrumo. Ką reiškia Jėzaus pasakymas, jog tokią druską, kuri yra netekusi sūrumo, reikia išberti žmonėms sumindžioti? Gerai pagalvojus, jei Bažnyčioje atsiranda klaidingų pranašų, kurie pradeda skleisti žmonėms melą, užuot stovėję ant tvirto Dievo Žodžio mokymo, tokia Bažnyčia netenka sūrumo. Ir, deja, tai regime pasaulyje, turime daugybę pavyzdžių, kaip Bažnyčia, netekusi sūrumo, tampa sekuliari, susilieja su pasauliu, išstipsta žmonių kultūroje, ir taip žmonių tarsi sumindžiojama. Netruksta pavyzdžių, kai Bažnyčia, priimdama įvairius sprendimus, pradeda vadovautis ne Šventuoju Raštu, bet kultūros, mokslo, politikos ar

ekonomikos tendencijomis. Bažnyčia gyva, kol ji stovi ant Evangelijos kalno, todėl, jei susigundome sekti ta šviesa, kurią pasaulis mums siūlo, stipriai apsigauiname ir papuolame į tamsą.

Kai kalbama apie bažnyčią kaip apie pastatą, dabar dažnai suvokiama, jog bažnyčia yra pastatas, ir dažnai paminklai, pastatai ir kiti negyvi, šalti daiktai įgauna didesnę prasmę nei turėtų. Juk Jėzus aiškiai pasako: *Jūs – žemės druska, jūs – pasaulio šviesa*. Jėzus kalba apie žmones, žmonių surinkimą ant tvirto pamato, kuris yra Dievo Žodis. Toliau Jėzus moko, jog niekas nevožia indu degančio žiburio, bet jį stato į žibintuvą, kad šviestų visiems, kas yra namuose. Todėl ir mes neslėpkime degančios ir šviečiančios Evangelijos už šaltų sienų, bet statykime į žibintuvus – žmonių širdis. Nes kiekvienas daiktas turi būti naudojamas pagal savo paskirtį, kitaip jis nustos funkcionuoti.

Čia panašiai kaip stovykloje, kai vienas vaikas bandė sriubą valgyti

šakute, nors jis tai darė greičiau – sriubos. Taigi neturėtume šių sienų pradėti garbinti ar šlovinti, jos turi savo paskirtį – čia mes esame Dievo surenkami, čia ateiname Jį garbinti, šlovinti, ramiai pasimelsti. Tai yra vieta, kurioje nusprendėme kartu, krikščioniškoje bendrystėje tarnauti ir garbinti Dievą. Turime būti dėkingi Viešpačiui, turėdami tokį gražų pastatą, kai, pavyzdžiui, Panevėžio parapija neturi, Kaune, Kėdainiuose dar vyksta įvairūs teisiniai procesai, kad tikintieji laisvai ir pagal paskirtį galėtų naudotis maldos namais. Aišku, pastate žiemą mus pasitinka šaltis, bet tai nėra jau taip blogai. Daug blogiau būtų, jei šlubuotų Bažnyčios funkcijos, kurias išvardija Jėzus. Pirma, turime išlaikyti sūrumą – Dievo Žodžio aštrumą ir grynumą, nenuklysti į paviršutiniškumą, ką dažnai mums siūlo pasaulis. Antra, turime laikytis ant to kalno, nuo kurio sklinda Evangelijos šviesa, nes, pasirinkę laikiną pasaulio šviesą, mes

tiesiog nuklystame į tamsą.

Dėl to Jėzus ir baigia savo pamokymą palinkėjimu: *Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jusų Tėvą danguje*. Tikiu, jog šiame Bažnyčios pastate rinkosi, tebesirenka ir ateityje rinksis krikščionys, nuoširdžiai ieškantys Tiesos, nepraradusios savo sūrumo, vedini Evangelijos šviesos. Prašykime Dievo, kad galėtume ir toliau tarnauti šioje šventovėje, ją suremontuoti ir naudoti pagal paskirtį – garbinti Dievą per Jėzų Kristų. Būsime drąsūs, jei stovėsime ant šio Evangelijos kalno, jokios galybės, politinės srovės ar kiti pasaulietiški dalykai negalės užgesinti mūsų tikėjimo. Todėl tegul pulsuoja mumyse Evangelijos šviesos jėga, kad galėtumėte drąsiai išpažinti tikėjimą ir Dievą, vienatinį Šventoje Trejybėje: Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią.

Amen.

2015 m. liepos 26 d., Vilnius

Prieš 600 metų Konstancoje buvo sudegintas *didysis reformatorius* Janas Husas (1371–1415)

Tegu tavo protą užpildo Dievo šlovė ir sielų gelbėjimas, o ne pajamos ir turtas. Saugokis, kad tavo namai nebūtų išpuošti daugiau nei tavo siela, labiau už viską rūpinkis dvasinės tvirtovės statyba.

Janas Husas

2015-ieji metai Čekijoje paskelbti **JANO HUSO** metais, juos kartu šventė Čekų evangelikų ir Husitų Bažnyčios.

Liepos 5–6 dienomis Prahos centre, praėjus lygiai 600 metų nuo jo mirties 1415-ųjų liepos 6-ąją, buvo surengtas didelis Jano Huso atminimui skirtas renginys – simpoziumas.

Prieš tai, birželio 15 dieną, likus vos trims savaitėms iki pagrindinių minėjimų Prahoje, popiežius Pranciškus Vatikane priėmė aukšto rango Čekų evangelikų ir Husitų Bažnyčių delegaciją, suėjus 600 metų nuo Jano Huso mirties.

Pažymėtina, kad dar 1999 me-

tais tuometinis Romos katalikų popiežius Jonas Paulius išsakė apgailestavimą dėl Janui Husui skirtos žiaurios bausmės ir po to gimusios nesantaikos tarp krikščionių, nors vėliau Bažnyčia pritaikė daugybę jo mokymų. „Šis negarbingas istorijos laikotarpis turi būti kruopščiai išnagrinėtas. Bažnyčia nebijo tiesos, nes žino, kad Dievas yra tiesos šaltinis. Nuoširdumas ir tiesos meilė tepadedą gydyti nesantaikos žaizdas, o Huso asmenybė tebūna ne nesantaikos, bet dialogo priežastis“, – pažymėjo Prahos arkivyskupas emeritas kardinolas Miloslavas Vlkaš simpoziumo apie čekų teologą ir reformatorių Janą Husą dalyviams.

JANAS HUSAS – čekų tautos didvyris, Reformacijos ideologas

Janas Husas – čekų tautos nacionalinis didvyris, visuomenės, kultūros ir bažnyčios veikėjas, teologas, Reformacijos ir priešfeodalinio revoliucinio sąjūdžio Čekijoje ideologas, reikalavęs iš esmės reformuoti Bažnyčią. Smerkė prekybą indulgencijomis, turtų kaupimą, siūlė sekuliarizuoti Bažnyčios žemes valstybės reikalams, griežtai smerkė išnaudojimą. Tikėjimo pagrindu laikė Bibliją, o ne bažnytinius nutarimus, reikalavo pamaldas laikyti gimtąja čekų kalba. Dėl savo idėjų Konstancos bažnytiniame susirinkime Janas Husas buvo paskelbtas eretiku. Prieš pat įvykdant mirties bausmę, imperijos maršalas fon Pappenheimas paprašė J. Huso išpažinti savo nuodėmes ir taip išsaugoti gyvybę, tačiau Husas atsisakė tai padaryti ir pasakė: *Dievas yra mano liudininkas, dėl kurio aš nemaniau, kad mane neteislingai apkaltins. Giesmės tiesoje, kurią aš parašiau, ja meldžiausi ir iš jos pamokslavau, aš mirsiu šiandieną su palaima.* 1415 m. liepos 6 d. J. Husas buvo sudegintas gyvas kartu su savo raštais, o pelenai išpilti į Reino upę.

Janas Husas gimė 1371 m. Husenico kaime, Pietų Čekijoje, netoli Bavarijos sienos. Pradžioje mokėsi

vietos mokykloje, vėliau – aukštesnėje, vienuolių išlaikomoje mokykloje, po to įstojo į Prahos universitetą studijuoti filosofiją ir teologiją. Baigęs Prahos universitetą 1393 metais, gavo laisvojo meno bakalauro, o 1394 m. – teologijos bakalauro laipsnius, 1396 m. jam buvo suteiktas laisvojo meno magistro vardas. Apie 1938 metus Janas Husas, jau Prahos universiteto profesorius, skaito Bažnyčios istorijos paskaitas, išrenkamas fakulteto dekanu, net rektoriumi. 1401 m. Janas Husas ordinuojamas kunigu ir Šv. Mikulašo bažnyčioje Prahoje pasako savo pirmą pamokslą. Dabar netoli šios vietos Prahos senamiesčio aikštėje yra pastatytas didingas paminklas Janui Husui – iš užgesusio laužo pelenų kyla didinga granitinė kunigo skulptūra, apsupta bendražygių husitų. 1402 metais J. Husas paskiriamas kunigauti į Betliejaus koplyčią. Tuo metu Prahoje savo veiklą pradėjo Miličius Kromeržizietis, savo uždegančiais pamokslais pažadinęs jame troškimą pažinti tiesą, gilintis į Šventąjį Raštą. Greitai Janas Husas tapo garsiu pamokslininku, žinomu visoje Čekijoje, Prahos arkivyskupo paskirtas net Sinodo pamokslininku. Pas jį į Betliejaus koplyčią klausytis pamokslų veržėsi

miestiečiai, studentai iš visos Prahos.

Tuo laiku Jeronimas Pragiškis, vėliau artimas Huso bendražygis, grįždamas iš Anglijos, į Prahą atsivežė anglų reformatoriaus Džono Viklifo veikalų, kurie godžiai buvo skaitomi ir nagrinėjami pažinimo mokslo ištroškusių prahiečių. Popiežius, bijodamas, kad anglų pėdomis nepasektų čekai, privertė Prahos universiteto profesūrą viešai pasmerkti eretiko Dž. Viklifo raštus. J. Husas ir jo šalininkai atkakliai priešinosi, nes Viklifo išreikštos mintys sutapo su Huso asmeninėmis pažiūromis: *...mane vilioja jo (Viklifo) raštai, kuriais, kiek jo jėgos leidžia, siekia kreipti žmones į Kristaus mokslą, pirmiausia, kviečia dvasininkiją palikti blizgučius, pasaulietinę valdžią ir gyventi apaštalu pavyzdžiu,* tačiau buvo priverstas jas pasmerkti. Prahos visuomenės gyvenime susiformavo trys srovės: moralinis sąjūdis, kurio tikslas buvo pakelti dvasininkų moralę, reformacinis sąjūdis, kuris remdamasis Viklifo mokslu, siekė pertvarkyti Bažnyčią, ir patriotinis sąjūdis, siekiantis išlaisvinti čekų tautą iš vokiečių priespaudos. Čekai labai vertino Huso pamokslus apie religijos reformą, patriotizmą ir laikė jį savo tautos vadu. Dar gerokai prieš modernybės aušrą jis iškėlė principą, jog tauta savo tėvynėje – šeimininkė, nors iki demokratinės savivaldos dar buvo toli. Pats Dievas kuriantis žmonių tautomis. Kiekviena tauta savo kalba ir kultūra atneša savitą prasmį indėlį į žmonijos lobyną. Huso moralinė jėga, iškalba pritraukdavo daug šalininkų, net tokių įtakingų žmonių, kaip karalius Vaclovas, karalienė Sofija, kurios nuodėmklausiu buvo Husas.

Atvirai rodomas pritarimas Viklifo mokslui sukėlė Romos popiežiaus šalininkų priešišką prasiškimą. Prasidėjo Huso persekiojimas. Į Betliejaus koplyčią buvo siunčiami šnipai klausytis Huso pamokslų, ieškoma preteksto apskusti jį viklifizmu, erzija. Popiežininkų spaudžiamas arkivyskupas Zbinekas, iki tol pasitikėjęs Husu, 1408 m. ekskomunikavo Janą

Husą, uždraudė jam sakyti viešus pamokslus. Jo santykiai su Romos katalikų Bažnyčia tapo labai įtempti. Bet Husas nepaisė draudimo, toliau sakė pamokslus, kritikavo dvasininkiją, kaltindamas juos pinigų ėmimu už laidotuves, Viešpaties Vakarienę. Huso supratimu imti pinigus už dvasiškus patarnavimus yra nuodėmė, prieštaraujanti Bažnyčios kanonams. Janas Husas reikalavo pertvarkyti Bažnyčią pirmųjų krikščionių bendruomenių pavyzdžiu. Jis aiškino, kad pasaulietinės valdžios reikia klausyti tiek, kiek ji laikosi Dievo įsakymų, išvystė mokymą apie neklausumą neteisingai valdžiai. Bažnyčios ir visuomenės reformą tikėjosi įvykdyti padedant karaliaus valdžiai.

Tačiau 1411 m. kovo 15 d. Janui Husui paskelbiama nauja anatema – iškeikimas ir pašalinimas iš Bažnyčios. Vis dėlto Husas, remiamas savo bendraminčių, nekreipia dėmesio ir toliau pamokslauja savo Betliejaus koplyčioje.

Tuo metu R. katalikų Bažnyčią labai silpnino jau dvidešimt metų besitęsianti popiežių schizma: vienu metu du, o kartais net trys popiežiai skelbėsi esą tikraisiais apaštalo Petro įpėdiniais, taip griovė Bažnyčios rimtį, silpnino ir taip pašlijusį jos autoritetą. Bažnyčios vadovai, pamynę moralę, viešai pardavinėjo bažnytinės pareigybes tiems, kurie daugiau davė, dvasininkijos gobšumui nebuvo saiko. Tais metais priešakyje Romos imperijos, kurios dalimi buvo Čekija, tapo Zigmantas. Jis siekė sustiprinti savo pozicijas, įsiteikti R. katalikų Bažnyčiai, pažadėjęs kovoti su eretikais, sugražinti Bažnyčiai vienybę. Kad nutrauktų popiežių schizmą, jis ėmėsi žygių sušaukti Bažnyčios visuotinį suvažiavimą ir pasiekti, kad būtų išrinktas vienas popiežius. Buvo sušaukti suvažiavimai 1409 m. Pizoje ir 1414–1418 m. Konstancoje.

Čekijos karalius nesutarė su broliu imperatoriumi Zigmantu Liuksemburgiečiu, bet, nors ir buvo palankus Husui, negalėjo atvirai jo globoti, tad patarė Husui išvykti. Janas Husas paliko Prahą, atsidėjo literatūriniam darbui, parašė veikalą „De Ecclesia“ (Apie Bažnyčią) ir kt. Jo raštai, parašyti čekiškai, išvadavo čekų literatūrinę kalbą nuo netikslu-

mų, suartino su liaudies kalba, supaprastino rašybą – padėjo pagrindus dabartinei čekų literatūrinei kalbai.

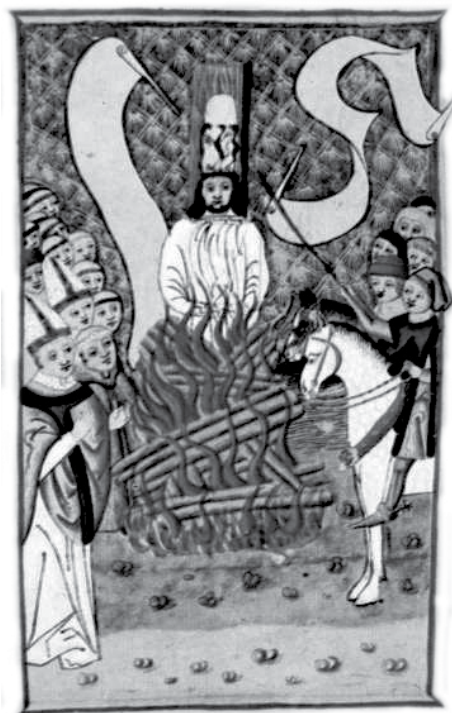
Į 1414 metais Konstancoje sušauktą Bažnyčios suvažiavimą buvo pakviestas ir Janas Husas, kad išdėstytų savo teologines pažiūras, pasiteisintų prieš visą krikščionišką pasaulį. Nors ir nerimaudamas, Husas sutiko ir ruošėsi gintis. Imperatorius Zigmantas išdavė raštą, garantuojantį jam saugumą. Deja, raštas nepadėjo, Bažnyčios vadovai sulaužė duotą žodį. Husas buvo įmestas į dominikonų vienuolyno kalėjimą.

Tai sukėlė visos Bohemijos nepasitenkinimą. čekų kunigaikščiai siuntė protestų raštus į Romą.

Jam nebuvo suteikta galimybės ginti savo pažiūras, o imperatoriui buvo pranešta, kad susirinkimas gali nuspręsti ir be eretiko pasiaiškinimų. Po ilgų mėnesių kalėjime, kankinimų, Janas Husas stėjo prieš Konstancos susirinkimo teismą. Išsekęs, sergantis karštine, surakintas grandinėmis jis stovėjo prieš imperatorių, kurio žodis ir garbė buvo Huso saugumo garantas.

Kaltinamajame akte buvo skaitomos iškraipytos ir sutrumpintos ištraukos iš jo veikalų ir reikalaujama atsisakyti savo teiginių, bet pasiaiškinti, išdėstyti savo pažiūras prieš susirinkimą Husui nebuvo leista. Dalis susirinkime dalyvavusių dvasininkų nenorėjo padaryti Huso kankiniu, tikėjosi palaužti jo pasiryžimą, priversti pakeisti savo pažiūras, siuntinėjo įvairius suktus prikalbinėtojus, bet Husas nepasidavė. Net kai 1415 m. liepos 6 d. Konstancos iškilingas Bažnyčios susirinkimas jį paskelbė atskalūnu – eretiku ir, perskaitę kaltinimus, pasmerkė sudeginti gyvą ant laužo, paskutinį kartą liepę atsižadėti savo mokslo, Janas Husas į tai atsakė: *Aš bijau tai daryti, kad nepalikčiau melagis prieš Dievą ir prieš savo sąžinę.*

Jam buvo uždėta popierinė kepurė, pripiešta velnių, tempiančių sielą į pragarą. Aikštėje buvo sukrauti du laužai: viename sumetė Jano Huso knygas, o ant kito užvedė jį patį, pririšo prie stulpo. Jam užgiedojus giesmę: „Kristau, Sūnau gyvojo Dievo, pasigailėk mūsų...“, liepsna, įpūsta stipraus vėjo, aukštai pakilo ir kankinys nutilo.... Jano Huso pe-

Jano Huso sudeginimas ant laužo

lenai buvo išpilti į Reino upę, vieta sulyginta, kad nė dulkelės neliktų....

Jano Huso sudeginimas įžiebė čekų tautos išsivadavimo kovą, prasidėjo jo pasekėjų – husitų judėjimas, siekiant politinės krašto nepriklausomybės nuo Šv. Romos imperijos ir religinės nepriklausomybės nuo Romos popiežiaus. Jų suformuluotuose „Keturiuose Prahos artikuluose“ (1417) buvo reikalaujama visiems teikti Komuniją abiem pavidalais (duona ir vynu), laisvai leisti skelbti Dievo Žodį, sekularizuoti bažnyčios valdas ir už mirtinas nuodėmes bausti mirtimi.

Husitai tikėjo Dievo pagalba ir savo veiksų teisingumu.

Siekdami išsivaduoti iš Šv. Romos imperijos gniaužtų, čekų husitai norėjo pašalinti Zigmantą Liuksemburgietį iš Bohemijos sosto ir pasiūlė karūną Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vytautui. Turėdamas kitų politinių tikslų, Vytautas vietoj savęs į Čekijos sostą iškelė sūnėno Žygimanto Kaributaičio kandidatūrą.

Popiežius paskelbė du Kryžiaus žygius prieš husitus, kuriems stėjo vadovauti Janas Žička, išgarsėjęs karvedys, nepralaimėjęs nė vieno mūšio. Dėl sunkiai paaiškinamų priežasčių, nors kryžiuočių buvo kelis kartus daugiau, be to, jie buvo kariai profesionalai, abu žygius popiežininkai pralaimėjo. Tada popiežius, nenorėdamas visai prarasti

Bohemijos, sudarė taikos sutartį, pagal kurią Bohemija iš dalies gavo laisvę, nors iš tiesų Roma ir toliau ją kontroliavo. Čekai iškėlė keturias būtinas taikos sudarymo sąlygas: Biblijos pamokslavimo laisvė; visos Bažnyčios teisė dalyvauti Viešpaties Vakarieniėje ir pamaldos gimtąja kalba; dvasininkijos nušalinimas nuo pasaulietinių ir politinių reikalų; dvasininkijos pavaldumas pasaulietiniams teismams. Popiežija sutiko su šiomis sąlygomis, bet pasiliko sau teisę jas aiškinti.

Ištikimi Evangelijos tiesoms čekai net didžiausių persekiojimų laikais turėjo vilties, kad sulauks apyaušrio. Jų daliai teko sunkus metas, tačiau jie prisiminė žodžius, pasakytus Huso, kad turi praeiti šimtmetis, kol patekės skaisti saulė.

Ir tikrai, po šimto metų, po Liuterio įžiebtos Reformacijos 1517 metais, čekų tauta – Huso pasekėjai, kovoję su Katalikų Bažnyčia ir siekę ją reformuoti, sukūrė tautinę Čekų brolių Bažnyčią, kuriai teko nueiti ilgą Golgotos kelią.

Tik po Pirmojo pasaulinio karo ir čekų tauta, ir čekų tautinė Bažnyčia gavo visišką laisvę ir nepriklausomybę. 1918 metais įsikūrė Čekų brolių evangelinė Bažnyčia, ČBEB (ček. *Československá církev evangelická*), susijungus Čekijoje veikusioms Liuteronų ir Kalvinistų Bažnyčioms. 1921 metais įvyko pirmasis generalinis Sinodas, patvirtinęs Čekų brolių evangelinės Bažnyčios vidinę santvarką. Dabar ČBEB turi apie 155 tūkst. tikinčiųjų, daugiau kaip 260 bendruomenių, kurios suskirstytos į 14 senioratų.

Iš Romos katalikų dvasininkų reformistinio judėjimo susiformavęs radikalusis sparnas, vadovaujamas teologijos daktaro Karelo Farskio, 1919 m. gruodžio 24 d. oficialiai įkūrė Husitų Bažnyčią, kuri pagal liturgiją yra Reformatų Bažnyčia.

**D. Gudliauskienė,
D. Kavaliauskienė**

Pasinaudota: Sėjėjas, Nr. 15, 1938 ir Nr.16, 1939; Reformatoriai Husas ir Viklifas. Biržai, 1937; Byčinskis Z. Janas Husas. Vilnius, 1995. (Kart. leidimas.)

DIDYSIS PAMATAS

Sutrumpintas Jano Huso pamokslas, išspausdintas Zenono Byčinskio knygoje JANAS HUSAS

Tikėjimas priklauso ne nuo jausmų būties, o nuo paslėptų dalykų. Tad kai sunku tikėti slėpiningais dalykais, tai svarbu du dalykai, kad galėtume tikrai įtikėti: *pirma*, protą apšviečianti šviesa ir, *antra*, patikimumas arba įrodymas, kuris patvirtina protavimą.

Pačiam tikėjimui būdinga tai, kad jis yra susijęs su tiesa ir atmeta visa, kas nėra tiesa, su tiesa, kurią tikintis turėtų ginti, nors dėl to ir tektų mirti. *O antras* būdingas tikėjimo požymis yra tai, kad, be įrodymo ir ypatingo žinojimo, t.y. Šventojo Rašto liudijamos tiesos, tikėjimas pačiam tikinčiajam yra nepažinus. Ką mes matome akimis, tuo „tikėti“ negali mums būti įsakyta. <...>

Trečias būdingas tikėjimo požymis yra jo pagrindas, arba esminių dalykų pagrindimas, kuriuo pats Žemės keleviis turėtų tikėti, kai siekia ramybės buveinės, kitaip sakant išganymo. Tikintis yra tas, kuris turi Dievo įkvėptą tikėjimą. O Dievas, kuris duoda pradinį tikėjimą, duos savo kariui aiškesnį tikėjimą, jei jis pats nedarys kliūčių tam žygiui.

Idant tikėtų visa, kas būtina žmogui, kad galėtų gauti tikrą palaiminimą, kiekvienas privalo tvirtai ir be svyravimo laikytis Dievo pasakytos tiesos. Įtikėti yra tikėjimo veiksmas. Tai nusakoma lotynišku žodžiu *fidere*, t.y. pasitikėti Dievo tiesa. Keikvienas krikščionis turėtų aiškiai, daug nesvarstydamas tikėti visą tiesą, kurią Šventoji Dvasia yra parašiusi Rašte. O dėl šitos tiesos, dėl jos tikrumo žmogus turėtų būti pasiryžęs statyti savo gyvybę mirties pavojun.<...>

Tikėjimas, išvystytas mylint, yra Bažnyčios pamatas, nes per tikėjimą Bažnyčia yra pastatyta ant Uolos, Jėzaus Kristaus, ir per tikėjimą Bažnyčia išpažįsta Jį tuo esant. Petras kalbėjo visų tikinčiųjų vardu, kai sakė: „Tu esi Kristus, gyvojo Dievo Sūnus“. „Ir štai pergalė“, – rašė Jonas, – nugalinti pasaulį: mūsų tikėjimas! O kas gi nugalį pasaulį, jei ne tas, kuris tiki, kad Jėzus yra Dievo Sūnus?“ /1 Jn 5,5/<...>.

*Janas Husas sako pamokslą.
1490 m. iliustracija*

Bažnyčios pamatas yra Kristus, ir ant šito pamato apaštalai statė Kristaus bažnyčią. Nes jie pašaukė žmones ne prie savęs, o prie Kristaus, kuris yra pirminis, esminis ir tikrasis pamatas. Dėl to apaštalas Paulius sako: „Juk niekas negali dėti kito pamato, kaip tik tą, kuris jau padėtas, kuris yra Jėzus Kristus“ (1Kor 3,11). Ar tai nebuvo tai, ką apaštalas, Dievo malonės išrinktasis (įrankis), pabrėžė, – kad jis nedrįstų skelbti nieko kita, kaip tik tai, ką Kristus kalbėjo per jį, nes kitaip jis nestatytų ant Kristaus, ant tikrojo pamato? <...>.

Nuo pat pasaulio pradžios iki pat Jo įsikūnijimo, Kristus savo dvasiška galia buvo pačios Bažnyčios išorinė galva, o nuo įsikūrimo savo žmogiška būtimi Jis yra Bažnyčios regimoji galva. Tad visa Šventoji visuotinė Bažnyčia visada turėjo ir dabar turi Kristų savo galva, nes pati Bažnyčia yra nuotaka, surišta su Juo meile, kuri nesibaigia: „Aš mylėjau tave amžina meile, todėl aš pasigailėdamas pritraukiau tave prie savęs“ /Jer 31,3/.

Kristus yra, vaizdingai kalbant, pats Pamatas, nes pati Bažnyčios statyba prasideda nuo Jo ir užbaigiama Jame ir per Jį.<...>.

**Iš anglų kalbos vertė
kun. lic. J.Pauperas**

Vilniaus evangelikai reformatai minėjo bažnyčios pašventinimo 180 metų sukaktį

Liepos dvidešimt šeštąją Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčios tikintieji minėjo 180 metų sukaktį nuo to laiko, kai 1835 m. liepos 21-ąją buvo pašventintas naujasis, mūrinis (9-asis šeštoje vietoje) bažnyčios pastatas. Po pamaldų bendrystė buvo pratęsta parapijiečių sodyboje prie Merkio.

Svarbiausia ne pastatas, o žmonės

„Štai mes jau 180 metų meldžiamės šiame pastate. Jei buvome už miesto sienos, tai dabar esame pačioje miesto širdyje. Ir labai simboliškai tai primena Jėzaus žodžius, jog neįmanoma nuslėpti miesto, kuris pastatytas ant kalno“; – taip į tikinčiuosius Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje praėjusį sekmadienį kreipėsi lektorius Vaidotas Ickys. Kartu su parapijos tikinčiaisiais džiaugdamosis beveik prieš du šimtmečius pastatyta nauja, mūrine šventovė, pakeitusia tuomet jau vos besilaikiusią medinę bažnytelę, pamokslautojas priminė, jog svarbiausia yra ne pastatas, o žmonės, kurie į jį renkasi, kad krikščioniškoje bendrystėje garbintų ir šlovintų Viešpatį. Pasak lektoriaus, tų laikų tikintieji stovėjo ant paties tvirčiausio pamato pasaulyje – Evangelijos kelio. Būsimasis dvasininkas ragino žmones būti atsargius ir neapsigauti – nesusigundyti pasaulio siūloma tariama šviesa.

Pamaldų pabaigoje parapijiečiams sveikinimo žodį tarė ką tik iš Amerikos atvykęs Asocijuotos reformatų presbiterionų Bažnyčios, reformatų kunigas-misionierius, teologijos daktaras Frankas van Dalenas su žmona Emily.

Po pamaldų tikinčiųjų akys kryo į prie bažnyčios jau pakeltą varpą, po daugelio metų „grįžusį“ iš „tremties“ muziejuose į savo tikrąją vietą. Prieš tai varpą lietė meistrų Algirdo Adlio ir Vytauto Valiukevičiaus rankos.

Pasak Vilniaus parapijos pirmininko Alvydo Verbicko, teko rekonstruoti varpo įrenginį bei ieškoti statybos įmonės, galinčios varpą įkelti. Pirmininkas sakė esąs labai dėkingas geranoriškiems meistrams bei UAB „Statmanta“ statybininkams.

Pirmą kartą Vilniaus bažnyčios varpas suskambės rugpjūčio 30-osios

vakare, kviesdamas prisiminti, pagerbti, paminėti Medininkuose ir kitose tarnybos vietose žuvusius pareigūnus, savo gyvenimą paaukusius, kad būtų įtvirtinta mūsų šalies Nepriklausomybė.

Agapės – Dievo garbei ir parapijiečių vienybei

Po pamaldų tikintieji šventę pratęsė parapijiečių Aurelijos ir Dano Arlauskų sodyboje Buikų kaime (Šalčininkų r.), prie šaltiniuotojo Merkio. Pasak parapijos pirmininko Alvydo Verbicko, pasibuvimai kitokioje aplinkoje – sveikintinas dalykas, nes tai sustiprina bendrystę. Žmonės vieni su kitais pasikalba ne tik bažnytinėmis temomis, bet ir pasidalija asmeniniais išgyvenimais. Pirmininkas kalbėjo, jog parapijos žmonėms labai reikalingas bendravimas. A. Verbickas sakė esantis ypač susirūpinęs jaunąja parapijos tikinčiųjų karta. Svarstė, ką reikėtų daryti, kad jauni žmonės labiau įsitrauktų į bendruomenės gyvenimą.

Vilniaus parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius žurnalistei sakė, jog agapės yra gerai, kai jos skirtos Dievo garbei ir parapijiečių vienybei.

Atvykę į „Levandų uostą“ vadinamą Arlauskų sodybą, tikintieji

buvo svetingai sutikti. Neformalioje aplinkoje visi kartu dengė stalą, kepė tradicinę kiaušinieneį bei susikaupė maldai prieš vaišes. Vėliau pakako laiko pasimėgauti ir šaltinių vėsa dvelkiančiu Merkio vandeniu, ir parymoti švelniai kvepiančių levandų laukeliuose, ir padiskutuoti apie parapijos reikalus, susėdus prie židinio. Tikintieji svarstė, kaip reikėtų organizuoti parapijos gyvenimą, kad dvasininkams netektų spręsti ūkinių klausimų, bei kaip sugrąžinti į bendruomenę nutolusius nuo bažnyčios.

Svetingos sodybos šeimininkas Danas Arlauskas, kalbėdamas apie kiekvieno nario atsakomybę už pasakytus žodžius, priminė M. Liuterio mintį: „Turėk savo nuomonę ir nebijok pasekmių“.

Grażina Dągytė
Nuotr. autorės

Aurelijos ir Dano Arlauskų sodyboje Buikų kaime

VIEŠPATIES ŽAIDIMO PLANAS MUMS

Šių metų liepos 18–25 dienomis, Kėdainiuose, vyko krikščioniška sporto stovykla – „Žaidimo planas“. Jau antrus metus organizuojama stovykla susilaukė beveik dvigubai daugiau vaikų bei vadovų. Mažųjų sportininkų ir Dievo žodžio klausytojų buvo 29, o vadovų – 8, dvasinis vadovas, direktorė bei futbolo treneris. Šiais metais taip pat skyrėsi ir stovyklos trukmė – po praeitų metų gerų atsiliepimų bei atsiradusių naujų idėjų, buvo nuspręsta pailginti stovyklos laiką iki 7 dienų.

Per tą savaitę stovyklos dalyviai aktyviai sportavo, skaitė Bibliją, žaidė įvairiausių žaidimus, giedojo bei susipažino, susidraugavo su kitais vaikais, ir tikimės, ilgam. Iš visos Lietuvos suvažiavę vaikai ir vadovai kiekvieną dieną pasitikdavo su vis naujais iššūkiais.

Kiekviena diena savo dienotvarkę – panaši, tačiau kartu ir skirtinga. Tokios stovyklos plano dalys, kaip maistas, pamaldos, treniruotė ir pamokėlės, vyko kiekvieną dieną, tačiau vakarais dienotvarkė kito. Tik susirinkę vaikai buvo suskirstyti į būrius, kurių turėjome net keturis: tris berniukų ir vieną mergaičių. Pati pirma diena buvo skirta susipažinimui tiek būriuose individualiai,

ties visos stovyklos mastu. Antrąją dieną, sekmadienį, tikrinome savo orientavimosi ir greičio gebėjimus eidami Kėdainių miesto ir priemiesčio gatvėmis, takais ir takeliais, skirtingais maršrutais, tačiau į vieną finišą – Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčią. Ten kartu su parapija pamaldose pagarbinome Viešpatį ir išskubėjome į pirmąją treniruotę. Pirmadienį, be įprastų dienotvarkės numatytų darbų, visi buvo pakviesti į „Kiną po žvaigždėmis“. Šiltai apsi-
 renkę, pasidarę spragėsių ir patogiai įsitaisę žiūrėjome filmą „Bangų medžiotoja“, tiesa, teko padaryti reklaminę pauzę, kadangi pradėjo lyti ir turėjome pereiti į mokyklą. Trečiosios dienos vakarą laukė pramoga ir išbandymas – žaidėme „Kazokus ir plėšikus“. Ketvirtąją dieną, antradienį, kiek neįprastai buvo suorganizuotas konkursas – „Tu gali šokti“, kuriame savo šokių žingsnelius parodė visi: gebėjimą judėti ne tik futbolo aikštėje rodė ir dalyviai, ir vadovai. Trečiadienį per „Protmūšį“ paaiškėjo stovyklautojų žinios futbolo, Biblijos, stovyklos ir net dramos srityje. Be abejo, laimėtojai buvo apdovanoti prizais, kurie toliau padės jiems tobulėti dvasiškai: gavo Biblijas ir Kalendorius su eilutėmis iš

Šv. Rašto. Priešpaskutinę stovykloje dieną vaikai buvo pakviesti įsitraukti į realų žaidimą, kur vadovaujantis nuorodomis ir užuominomis reikėjo ieškoti lobio ir, keliaujant iš vieno lygio į kitą, miškais ir keleliais rinkti „gyvybes“. Na, o penktadienį vakare kaip visada buvo liūdniausia, kadangi dalijomės meilės-draugystės laiškais, giedojome prie laužo, dėkojome už kartu praleistą visą savaitę bei pasislėpę išliejome po vieną kitą ašarėlę. Aišku, nereiktų pamiršti ir šeštadienio, kuomet įvyko varžybos tarp FK „Žaidimo planas“ ir FK „Barselona“, kurioje tebuvo vadovai, sužaidę lygiosiomis su „Žaidimo planas“ komanda – futbolininkais-stovyklautojais.

Savaitę pralėkė kaip diena, atrodo tik ką susirinkome, o jau reikia atsiveikinti. Kiekvienas įgavome naujos patirties, pasimokėme iš savo klaidų, išgyvenome daug šiltų emocijų bei patyrėme milijonus gražių akimirkų. Viliamės, kad jūs, vaikai, šią savaitę prisiminsite dar ilgai ir kupini šiltų jausmų. Mes, vadovai, stipriai jus apkabiname ir laukiame jūsų kitais metais.

**Jūsų vadovai,
 2015 m. liepos 28 d.**

Kviesta budėti dėl santarvės ir taikos

Liepos 30-ąją Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje įvyko atminimo ir maldos vakaras „Budėjime dėl santarvės ir taikos“, skirtas Medininkų pasienio poste ir kitose vietose žuvusių valstybės tarnautojų ir pareigūnų atminimui.

Rimčiai ir susikaupimui parapijos tikinčiuosius, žuvusiųjų aukų artimuosius ir gausius svečius kvietė ilgus metus tylėjęs istorinis varpas, puoštas simboliais ir reformatų devizu: SOLI DEO GLORIA (Vienam Dievui Garbė). Šį varpą naujam gyvenimui atgaivino, skambinimo mechanizmą atnaujino meistras Algirdas Adlys bei Vytautas Valiukevičius, o į vietą įkėlė UAB „Statmanta“ (direktorius Ramūnas Vėrikas) meistras. Nuo šio vakaro jau kiekvieną sekmadienį varpas primins vilniečiams, kur jie turėtų rinktis ir Viešpatį garbinti.

Maldos vakarą vedė Lietuvos evangelikų reformatų generalinis superintendantas kunigas, Medininkų žudynių liudininkas Tomas Šernas.

T. Šernas homilijoje apie žmogų ir pareigą, pabrėžė, kad visada minėdami Medininkuose žuvusių pareigūnų, taip pat kitose vietose gyvybes už Lietuvos Respubliką paaukojusią valstybės tarnautojų, savanorių atminimą, turime įvertinti jų žmogišką auką. Turime kalbėti ne tik apie idėją, bet ir apie žmogų, kuris dirba, aukojasi. „Mes visi turime įdėtą Amžinybės dalelę, kaip ir tie, kurių atminimą šiandien minime, – kalbėjo T.Šernas. – Ir negalime galvoti apie Lietuvą, visuomenę, šeimą, savo artimą atsietai nuo Amžinybės mastelio. Dabar mes kalbame apie patriotizmą kitaip, nei kalbėjome 1994 metais. Tarsi tas Amžinybės mastelis būtų išsitrynęs. Minėdami žuvusiuosius visad klausiamo: Kodėl? O vertėtų dar pridėti ir klausimą: Kas po to?“. Kunigas kvietė kreipti akis ir širdis į Amžinybę. Galvoti ne tik apie tai, kas bus Lietuvoje po seimų kadencijų, po rinkimų, o kiekvieną dieną matuoti save Amžinybės masteliu.

Aukščiausiosios Tarybos Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis kalbėjo apie tai, kad Medininkai taip ir liks atvira žaizda ilgiems metams. Žaizda, kuri žadina mintį apie visų gyvųjų atsakomybę už gyvenimą šioje mums Dievo

duotoje žemėje. „Apgynę savo teisę į laisvę matome, kaip nežmoniškumas kovoja su žmoniškumu. Tai pagrindinė fronto linija visame pasaulyje. Nepriklausomai nuo pareigų, pažiūrų yra arba žmoniškumas, arba nežmoniškumas. Visa kita – antraeiliai dalykai. Tik detalės. Jeigu to nepamiršime, būsime verti gyventi“, – pabrėžė prof. V.Landsbergis.

Kovo 11-osios Akto Signataras Zigmas Vaišvila dėstė mintis apie Medininkų aukos esmę ir prasmę: „1991 metais žuvusiuosius palydėjome, palinkėdami jiems ir maldoje vienas kitam – ramybės. Ir net pagalvoti negalėjome, kad sulauksime štai tokių 24-ųjų šios tragedijos paminėjimo metinių, tokių nepanašų į ramybės palinkėjimą. Kalbu apie tą neįtikėtiną atmosferą po Vilniaus OMON vadų išteisinimo, nes nežinome, ką dėl to pasakyti vienas kitam. Šis vakaras maldos namuose kviečia santarvei ir taikai. Taika – tai lyg ir savaime aišku. Bent žodžiais beveik visi mes už ją. O santarvė? Vardan ko? Ar gali būti santarvė grįsta melu ir be tikslo? Manau, kad ne. Ir drįstant apie tai kalbėti prie aukų kapo, ir neraudonuojant?.. Tik tiesa sukuria ir išlaisvina, leidžia apsispręsti“. Z.Vaišvila ragino atsigręžti į savo sąžinę ir vardan tų pareigūnų, kurie postuose liko mirties akimirka, kalbėti tiesą.

Vakaro metu į susirinkusiuosius kreipėsi ir Seimo narys Aleksandras Zeltinis, Muitinės departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Jonas Miškinis, Varėnos rajono savivaldybės meras Algis Kašėta, Policijos kapelionas kun. Algirdas Toliatas. Pastarasis kalbėjo apie tai, kad ir vieno žmogaus gerumas gali labai daug, kad viena auka gali pažadinti daugumą. Pažadinti tam, kad būtume labiau vieningi, kad ne kaltintume aplinkinius, o burtumėmės, ieškotume, kas jungia. Vilniaus vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis susirinkusiųjų mintis kreipė ne tik tragiško aspekto, bet ir prasmės linkme: „Tokie įvykiai sukrečia, nes tai – nepagarba žmogaus gyvybei. Kai meldžiamės, klausiamo savęs, kaip galime tą nepagarbą sustabdyti. Reikia ne tik tų, kurie budi taikos sargyboje. Nes

Su svečiais kun. A. Toliatu ir Simin Wieghard-Zeltinis viduryje.

budėti dėl santarvės ir taikos, reiškia budėti, saugoti pagarbą žmoniškumui. Ir maži dalykai, pavyzdžiui, patyčios, rodo, kad nesugebame mylėti šalia esančio žmogaus. Prašykime Viešpaties, kad mūsų melą nugalėtų tiesa, smurtą – taikos siekis. Kad saugotume vienybę, santarvę vardan taikos, pagarbos žmogui“.

Buvo perskaitytos visų žuvusių tarnybos metu pavardės – karių, savanorių, policininkų, ugniagesių, muitininkų, prokurorų. Maldoje buvo prisimintas jų atminimas ir artimųjų netekties skausmas.

Pasibaigus pamaldoms, I-ojo laipsnio medaliu „Už nuopelnus Vil-

niui ir Tautai“ po mirties apdovanotas Baltarusijoje žuvęs Lietuvos valstybės saugumo karininkas Vytautas Pociūnas. Jį žuvusio pareigūno našlei Liudvikai Pociūnienei įteikė komisijos „Už nuopelnus Vilniui ir tautai“ pirmininkas kun. Tomas Šernas ir komisijos kancleris Saulius Povilaitis.

Atminimo vakaro metu muzikinius kūrinius atliko vargonininkė Gražina Petrauskaitė, duetu Vydūno „Mes Lietuvos vaikai“ – Austėja Nakienė ir Janina Pamarnackienė.

Sugiedojus Lietuvos Respublikos himną susirinkusieji neskubėjo skirstytis ir džiaugėsi, kad jau antrus metus Lietuvos evangelikų reformatų

Viešnios iš Biržų

Bažnyčios inicijuojamas renginys tampa gražia ir prasminga tradicija.

Auksė Skiparytė
Nuotr. G. Dagtys

Vaikų vasaros stovyklos **NemRadas** atgarsiai

Praėjus daugiau nei mėnesiui po stovyklos, galime drąsiai teigti, jog pasiilgome visų ir kiekvieno atskirai! Skaičiuojant jau beveik paskutines vasaros dienas, pamažu apima nostalgija, liūdesys bei džiaugsmas vienu metu, prisimenant vieną geriausiai praleistų vasaros savaitių.

O ar Jūs prisimenat, ką gi veikėme tą savaitę? Birželio 27d.–liepos 4 d. praleidome neužmirštamą laiką kartu su 85 vaikais ir 26 vadovais. Taip pat šiais metais mus aplankė ir svečiai iš Vokietijos – prižiūrėti, saugoti ir ugdyti stovyklautojus padėjo net trys vokietės bei visų mylimas ir gerbiamas kunigas Didi (Dieter Gartmann). Antrus metus iš eilės direktoriaus pareigas ėjo Laurynas Jankevičius, pavaduotojas Vaidas Kabelis.

Kaip ir kiekvienais metais vado-

vai ugdė vaikų komandiškumo jausmą, mokė Biblijos tiesų, linksmino, lavino jų vaizduotę bei prižiūrėjo ir saugojo. Šį kartą stovyklos programa šiek tiek keitėsi, buvo įtraukta daugiau naujų siurprizų ir vienos veiklos pakeistos kitomis. Aišku, ir šiais metais nesikeitė įprastiniai užsiėmimai – pamaldos, pamokėlės, dailė, giedojimas, drama, pynimas, žurnalistika, kvadratas, futbolas, krepšinis, plaukimas, piešimas ant kūno, dainavimas, aerobika bei vakariniai renginiai – prisistatymai, bezdžioniukų šou, stovykliada, kazokai ir lobio ieškojimas. Tačiau penktadienio programa buvo kiek pakeista ir nuspręsta vietoj talentų šou suorganizuoti populiariąjį protmūšį, kuris jau nuo šių metų taps tradiciniu renginiu ateinančiose stovyklose.

Be abejo, vaikai buvo nustebinti ir įvairiaisiais siurprizais, kurių metu žaidėme „Bado žaidynes“, rungtyniavome kiek sukarintose estafetėse, išmokome kaip apsaugoti vandenyje ar išgelbėti skęstantį bei kaip suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.

Smagu prisiminti kiekvieną dieną, praleistą su kiekvienu iš Jūsų! Tačiau pasidaro kiek liūdna, pagalvojus, kad pamatysime Jūsų šypsenas, džiaugsmo ar ašarų pilnas akis bei išgirsime Jūsų juoką ar nuoširdžias giesmių eilutes tik kitais metais...

Neužmirškime vieni kitų ir sekite mūsų naujienas tiek Facebook „Nemradas“ paskyroje, tiek oficialiame stovyklos tinklalapyje. Su meile,

vadovai ir stovyklos direktorius
Laurynas Jankevičius

Nepriklausomybės akto signataro Jokūbo Šerno sūnus aktorius ŽAKAS ŠERNAS

Liepos 3-ąją netoli Romos savo viloje mirė pasaulinio garso aktorius Žakas Šernas (Jacques Sernas) – Lietuvos Nepriklausomybės akto signataro Jokūbo Šerno sūnus, vilnietės reformatės Kristinos Šernaitės dėdė.

Signataras Jokūbas Šernas buvo vedęs dukart: Pirmojo pasaulinio karo metais – Kleofą Brijūnaite; iš šios santuokos 1917 m. jiems gimė dukra Danutė Irena – Kristinos mama. Išsiskyręs su pirmąja žmona, 1925 m. susituokė su Sankt Peterburgo pirklio dukra Vera Fainbergaite – Žako motina. Liepos 30-tą Kaune jiems gimė Jokūbas Bernardas, susiklosčius laimingoms aplinkybėms tapęs garsiu aktoriumi, filmavęsis daugelyje Italijos, Prancūzijos, Amerikos – Holivudo filmuose.

Signataras Jokūbas Šernas po sunkios ligos mirė 1926 m. liepos 31 d. Kaune, kai sūnui tebuvo vieneri. Motina Vera po vyro mirties išvyko į Prancūziją, palikusi sūnų kun. Adomo Šerno ir jo žmonos Zuzanos globai. Įsikūrusi Paryžiuje, trejų metų Jokūbą išsivežė iš Lietuvos ir daugiau niekada nebuvo atvykusi.

Jokūbas-Žakas Šernas pirmą ir vienintelį kartą į Lietuvą buvo atvykęs jau po Sovietų Sąjungos žlugimo, 2004 m., su dukra Domyka, anūku Mathew'u, kuris, po Medininkų tragedijos perskaitęs apie išgyvenusį Tomą Šerną, ir ėmėsi nustatinti giminytės ryšius. Lietuvoje surado daugybę giminių: aplankė tėvo – senelio Jokūbo Šerno, jo brolio – dėdės Adomo, dėdienės Zuzanos kapus Nem. Radviliškio kapinėse, reformatų bažnyčią, kur buvo pakrikštytas Jokūbo Bernardo vardu.

Aktoriaus Žako Šerno gyvenimas vertas kino juostos. Vaikystėje Paryžiuje gyveno laimingą gyvenimą su motina ir jį kaip sūnų mylėjusiu patėviu, lankė mokyklą. Prasidėjęs Antrasis pasaulinis karas apvertė jo gyvenimą aukštyn kojomis. Įsitraukė į antifašistinį judėjimą, pateko į Buchenvaldo koncentracijos stovyklą. Po dvejų metų, 1944 m. balandžio 11-ąją, išlaisvinus sąjungininkams, sugrįžo į Paryžių, rado tik

motiną, žydų tautybės patėvis pateko į koncentracijos stovyklą ir ten žuvo. Ž. Šernas kasmet pažymėdavo tą balandžio 11-tąją: „tai buvo mano grįžimo į gyvenimą diena...“.

Žakas mėgino savo jėgomis kabintis į gyvenimą: buvo pradėjęs studijuoti mediciną Sorbonos universitete, ruošėsi tapti plastikos chirurgu, pragyvenimui dirbo padavėju, naktiniu sargu, boksavosi už pinigus. Per bokšą debiutavo prancūzų kine.

1950–1960 metais – itališko kino aukso amžiuje – jį ėmė kviesti filmuotis garsiausi italų kino režisieriai, dirbo su tuometinėmis kino žvaigždėmis. Italų režisieriaus Federico Fellinio filme „Dolce vita“ (Saldus gyvenimas), atliko pagrindinį kino žvaigždės vaidmenį. 1950 metais filmavosi Giorgio Bianchi filme „Cuori sul mare“ (Širdys prie jūros). 1954 metais Ž. Šernas pasirašė sutartį su amerikiečių Warner Bros studija ir išvyko į Ameriką, Holivudą. Labiausiai jį išgarsino Pario – šviesioplaukio gražuolio graiko – vaidmuo filme Elena iš Trojos.

Viename interviu, duotame prieš mirtį, Žakas Šernas savo draugais

Su giminėmis prie signataro J. Šerno kapo Nem. Radviliškio kapinėse 2004 m.

I N F O R M A C I J A

Prancūzai Šernai Jasiškiuose, Biržų r., netoli Nem. Radviliškio.

įvardijo Franką Sinatra, Avą Gardner, Gregorį Peką, Kirką Douglasą, Doris Day, filmavosi ir artimai draugavo su aktorėmis Marilin Monro, Greise Keli – vėliau ištekėjusia už Monako princo.

Aktorius Žakas Šernas (Jacques Sernas) praeito amžiaus penktajame dešimtmetyje buvo vadinamas gražiausiu pasaulio vyru ir mėgavosi pasauline aktoriaus šlove. Tačiau savo lietuviškų šaknų nepamiršo.

Šeštajame dešimtmetyje likimas jį buvo suvedęs su broliais Lozoraičiais, kurie buvo panašaus amžiaus, lankydavosi kartu tuometinio Romos elito vakarėliuose.

Romoje, kurioje gyveno nuo 1957-ųjų, ant stalo tebelaikė tėvo nuotrauką, o šalia – mamos ir judviejų nuotrauka, daryta Paryžiuje, kai Žakui buvo penkeri.

Paskutinį kartą Ž. Šernas filmavosi 2006-aisiais italų mini seriale „Il sorriso di Dio“ („Dievo šypsena“ – apie popiežių Joną Paulių I), kur vaidino lietuvį, Vatikano banko vadovą monsinjorą Paulių Marcinkų, su kuriuo Žakas buvo pažįstamas asmeniškai, kartu Romoje žaisdavo golfą.

Interviu, duotame būsimo jubilėjaus proga, Ž. Šernas prisipažino, kad lankantis Lietuvoje jam buvo kilusi mintis pastatyti filmą apie savo tėvą signatarą Jokūbą Šerną ir Medininkų didvyrį Tomą Šerną, bet, neradęs tinkamų rėmėjų, prodiuserių, tokio plano atsisakė.

Mirė Žakas Bernardas Šernas Romoje 2015 m. liepos 3-ąją, 90-ojo gimtadienio priešaušryje.

„V.r.ž.“ inf.

Liepos 18–25 d. Kėdainiuose jau antrus metus vyko Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios organizuota krikščioniška sporto stovykla „Žaidimo planas“, į kurią šiais metais vaikų bei vadovų atvyko žymiai daugiau negu pernai. Nors tai – krikščioniška sporto stovykla, daugiau skirta futbolininkams, joje dalyvavo ir penkios mergaitės, kurios mokėsi... šokti.

Liepos 18 d. gen. superintendentas kun. Tomas Šernas Vilniaus reformatų bažnyčioje gausiai susirinkusių draugų, giminių akivaizdoje pakrikštijo parapijos pirmininko vaikaitį Juozą Verbicką.

Liepos 21 d. Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija į Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčią buvo sukvietusi Vilniaus inteligentiją paminėti Lietuvos valstybės atkūrėjų, įžymių valstybininkų, Reformatų bažnyčios kuratorių Jono ir Martyno Yčų jubiejinę gimimo datas.

Liepos 22 d. į Lietuvą pagal sutartį su Lietuvos ev. reformatų Bažnyčia dešimčiai metų atvyko iš Amerikos Asocijuotosios reformatų presbiterionų Bažnyčios reformatų kunigasmisionierius, teologijos daktaras Frankas van Dalenas su žmona

Emily. Kol kas jie gyvens Vilniuje, mokysis lietuvių kalbos ir padės dvasininkams jų nelengvoje tarnystėje.

Liepos 26 d. Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčios tikintieji minėjo 180 metų sukaktį, kai 1835 m. liepos 21-ąją buvo pašventintas naujasis, mūrinis bažnyčios pastatas. Po pamaldų bendrystė buvo pratęsta parapijiečių sodyboje prie Merkio.

Liepos 30 d. Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje įvyko atminimo ir maldos vakaras „Budėkime dėl santarvės ir taikos“, skirtas Medininkų pasienio poste ir kitose vietose žuvusių valstybės tarnautojų ir pareigūnų atminimui.

Liepos 31 d. Biržų krašto muziejuje „Sėla“ atidaroma tarptautinė paroda – *Pusbroliai Mikalojai (Rudasis ir Juodasis) Radvilos – didingos kunigaikščių epochos pradžia*, skirta Mikalojaus Radvilos Rudojo ir Mikalojaus Radvilos Juodojo 500-osioms gimimo metinėms. Kėdainių krašto muziejaus inicijuotas tarptautinis projektas „Kunigaikščių Radvilų keliais“, kviečiantis kultūriniam bendradarbiavimui Lietuvos, Baltarusijos ir Lenkijos muziejus, turinčius sąsają su vienos garsiausių ir iškiliausių Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės giminių – kunigaikščių Radvilų – paveldu. 2013 m. Kėdainiuose buvo organizuota įžanginė į „Kunigaikščių Radvilų kelią“ besiburiančių institucijų konferencija, parengtas vadovas turistams po vietas, susijusias su kunigaikščiais Radvilomis, esančias istorinėse Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės žemėse.

Jėzus sako: Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, NEMIRS PER AMŽIUS /Jn 11, 26/.

Mirus biržietei reformatei ELEONORAI BIRUTEI PULKIENEI, nuoširdžiai užjaučiame vyrą Algį, buvusį Biržų parapijos pirmininką, dukras Daivą ir Rasą, vaikaitius ir mažąją provaikaitę Ditę.

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Antano Macijauskio premija - „Istorijos detektyvų“ kūrėjui Virginijui Savukynui

Liepos 27 d. įvyko Biržų rajono savivaldybės, Lietuvos žurnalistų sąjungos ir Nacionalinės žurnalistų kūrėjų asociacijos skelbto kūrybinio konkurso žurnalistams Antano Ma-

cijauskio premijai gauti vertinimo komisijos posėdis.

2015 m. Antano Macijauskio premiją ir 579,24 EUR (2000 Lt) piniginių prizą skirti Virginijui Savukynui.

Premija V. Savukynui skiriama už istorine tematika visuomenę šviečiantį laidų ciklą „Istorijos detektyvai“ ir žurnalistines iniciatyvas, ugdančias pilietinį patriotizmą.

**Biržų rajono savivaldybės
informacija**

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585

mob.tel.: +370 655 24403

Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius

tel.: +370 5 2639004

mob.tel.: +370 652 11944

www.klion.lt

Sveikiname

parapijetę VANDĄ KUTRAITĘ-BARANAUSKIENĘ,
liepos 20-ąją atšventusių 85-ies metų Jubiliejų.

*Te Viešpats neapleidžia Tavęs, telieka su Tavimi
ir laiko savo maloningą ranką virš Tavęs.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Sveikiname

*Jūs liūdėsite, bet jūsų liūdesys pavirs džiaugsmu...
aš jus vėl pamatysiu, tada jūsų širdys džiūgaus,
ir jūsų džiaugsmo niekas iš jūsų nebeatims... /Jn 16, 20;22/*

Gegužę 80-ies metų Jubiliejų atšventė
buvusi ilgametė Kėdainių parapijos pirmininkė
DALIA SABAITĖ-MIKŠIENĖ.

Širdingai sveikiname Jubiliatę, linkime sveikatos,
tvirtos dvasios ir meldžiame Viešpatį globoti šio gyvenimo kelyje.

„Vilniaus reformatų žinių“ leidėjai

Laida EVANGELIKAMS

„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –

kas antrą šeštadienį 10.15 val.

kartojama per tą patį kanalą
kitą šeštadienį 10.15 val.

Laidos redaktorė ir režisierė

Irena Morkevičienė,

iremor@lrt.lt

tel. 861410765

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,

Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,

el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,

tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino

Danutė Kavaliauskienė,

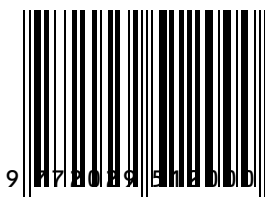
Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija

Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisyti ir trumpina
savo nuožiūra

9 16720189 51120000

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.